

Xu hướng ứng dụng AI trong hoạt động báo chí

TS. Vũ Thị Việt Nga

Khoa Truyền thông sáng tạo, Trường Đại học Nguyễn Tất Thành

vtnnga@ntt.edu.vn

Tóm tắt

Trong lĩnh vực báo chí, sự trỗi dậy của công nghệ AI đang nhanh chóng ảnh hưởng đến việc thu thập tin tức, sản xuất tin bài. Lợi ích khi áp dụng AI vào hoạt động báo chí là không thể phủ nhận. Thế nhưng để công nghệ điều hành bao nhiêu phần trăm công việc là một bài toán khó chưa thể có lời giải. Ngoài việc tìm hiểu xu hướng ứng dụng AI vào quá trình sản xuất tin bài thì còn nhiều vấn đề khác cần câu trả lời thấu đáo như: liệu các phóng viên có ỷ lại vào AI hay không? Áp dụng công nghệ mới nhằm phát triển là hướng đi cần thiết song cũng cần chú ý đến mặt lợi và mặt hại để ứng dụng cho phù hợp. Tại Việt Nam, xu hướng này đang đi đến đâu, tương lai phát triển ra sao, có mắc phải những vấn đề về đạo đức của người làm báo hay không? Tất cả những vấn đề này sẽ được đề cập tới trong bài viết.

Nhận 15/06/2025

Được duyệt 30/08/2025

Công bố 30/10/2025

Từ khóa

Báo chí; Truyền thông; Trí tuệ nhân tạo; AI; Xu hướng công nghệ

© 2025 Journal of Science and Technology - NTTU

1. Đặt vấn đề

Ở những năm đầu của cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0, nhân loại đã đạt được những bước phát triển vượt bậc trong lĩnh vực công nghệ và có nhiều thành tựu nổi bật, một trong số đó phải kể đến sự phát triển của trí tuệ nhân tạo – Artificial Interlligence (AI) [1]. Trong buổi Thông tin chuyên đề “Trí tuệ nhân tạo và vai trò của thanh niên trong công cuộc chuyển đổi số hiện nay” do Học viện Báo chí và Tuyên truyền tổ chức ngày 10 tháng 5 năm 2023, các chuyên gia đã chỉ ra khi áp dụng AI vào ngành báo chí, công nghệ này sẽ giúp giải phóng hơn 20% thời gian của các phóng viên [2]. AI sẽ thay thế các nhà báo, phóng viên sản xuất tin bài về chủ đề đơn giản và để họ có thêm nhiều thời gian tập trung vào công việc đòi hỏi kỹ năng chuyên môn cao hơn. Khi ứng dụng AI, các nhà báo người máy (Robot Journalist) có thể sản xuất tin bài nhanh hơn và ít lỗi hơn rất nhiều so với tin bài do con người viết [2]

Vấn đề đặt ra ở đây là ngoài việc tìm hiểu xu hướng ứng dụng AI đang thâm nhập sâu vào quá trình sản xuất tin bài ở các toà soạn ra sao thì còn nhiều vấn đề khác đang cần câu trả lời thấu đáo: liệu các phóng viên, nhà báo có ỷ lại vào AI hay không? Áp dụng công nghệ mới nhằm phát triển là hướng đi cần thiết song cũng cần chú ý đến mặt lợi, mặt hại để ứng dụng cho phù hợp. Hiện tại, AI đang phát triển mạnh ở nhiều nước trên thế giới, còn tại Việt Nam, xu hướng này đang đi đến đâu, tương lai phát triển ra sao, có mắc phải những vấn đề về công nghệ và đạo đức của người làm báo hay không? Bài viết sẽ đi sâu nghiên cứu để tìm lời giải cho vấn đề này

2. Phương pháp nghiên cứu

Mục đích của nghiên cứu là tìm hiểu về xu hướng ứng dụng AI trong hoạt động báo chí thông qua việc hệ thống hoá các lý luận, khảo sát thực trạng ứng dụng AI tại một số tờ báo và đưa ra những dự báo, khuyến nghị cho việc ứng dụng AI trong hoạt động báo chí tại Việt Nam. Để hoàn thành mục đích đó, nghiên cứu tập trung giải quyết những nhiệm vụ sau:

- Hệ thống hoá các lý luận và thực tiễn về xu hướng ứng dụng AI trong toà soạn; các khái niệm liên quan; khái niệm, đặc điểm và vai trò của xu hướng ứng dụng AI trong hoạt động báo chí

- Khảo sát thực trạng ứng dụng AI trong hoạt động báo chí ở Việt Nam hiện nay

- Rút ra bài học kinh nghiệm; đưa ra những dự báo, nhận định để cải thiện hoạt động báo chí phù hợp với xu thế phát triển của thời đại.

Nghiên cứu sẽ sử dụng các phương pháp nghiên cứu:

- Phương pháp nghiên cứu tài liệu: để nghiên cứu những tài liệu liên quan đến đề tài như giáo trình, sách chuyên khảo, đề tài nghiên cứu, các trang báo,...

- Phương pháp khảo sát: để khảo sát các tác phẩm báo chí, quy trình sản xuất các sản phẩm có ứng dụng AI.

- Phương pháp tổng hợp: để rút ra những kết luận về ứng dụng AI trong hoạt động báo chí và đưa ra những dự báo, giải pháp nâng cao,...

Bài viết không chỉ phân tích các đặc điểm của AI khi ứng dụng vào hoạt động báo chí nói chung, mà còn chỉ ra được diễn biến của xu hướng ứng dụng AI trong hoạt động báo chí hiện nay. Đây sẽ là một nguồn tham khảo hữu ích cho những người quan tâm đến lĩnh vực báo

chí, cũng như góp phần thúc đẩy sự phát triển của báo chí tại Việt Nam.

3. Kết quả và thảo luận

3.1. Đặc điểm của AI ứng dụng vào hoạt động báo chí

Chúng ta đang sống trong thời đại dữ liệu lớn (Big Data) khi mà khối lượng thông tin khổng lồ của nhân loại được tăng lên từng ngày. Cùng với sự phát triển bùng nổ của Internet và báo chí truyền thông, con người có thể tiếp xúc với lượng thông tin vô cùng lớn mỗi ngày chỉ bằng vài cú click chuột. Thông thường, mỗi người sẽ có cho mình một số vấn đề dành nhiều sự quan tâm, và AI được ứng dụng trong báo chí nhằm mục đích rút ngắn thời gian tìm kiếm thông tin và đem lại cho độc giả sự thuận tiện nhất. Đây là một trong những bước đột phá của ngành công nghiệp AI ở thời đại Cách mạng công nghiệp 4.0. Bằng việc tối ưu hoá khả năng thu thập và phân tích thông tin cá nhân của độc giả nhờ AI, các toà soạn báo có thể tăng số lượng người đọc truy cập vào trang của mình dựa trên sở thích của mỗi cá thể [3]

3.2. Các hình thức ứng dụng AI trong hoạt động báo chí

* Robot sản xuất nội dung

Robot sản xuất nội dung được thể hiện dưới các hình thức như robot viết báo, robot sản xuất video, robot chuyển đổi từ văn bản sang âm thanh và robot dịch thuật. Hình thức đầu tiên cũng là hình thức được nhiều toà soạn báo hàng đầu thế giới áp dụng là robot viết báo. Theo Trung tâm Báo chí số Tow (Tow Center for Digital Journalism), câu chuyện đầu tiên được viết bởi thuật toán được tạo ra bởi Đại học Yale cách đây khoảng 40 năm [1]. Cách đây hơn 10 năm, Thomson Reuters lần đầu tiên công bố sẽ sử dụng các thuật toán để sản xuất tin tức tài chính mà mất không đến 0.3 giây từ khi nhận được dữ liệu.[2]

Đầu năm 2016, khi Associated Press bắt đầu sử dụng một thuật toán với Wordsmith - một công cụ phần mềm do Automated Insights phát triển để sản xuất tin bài, các thuật toán làm rung động ngành báo chí vì khả năng tạo ra hàng ngàn câu chuyện tin tức, có thể sản xuất 4300 tin bài/quý - gấp 14 lần sản lượng trước đó mà những phóng viên, biên tập viên cùng sản xuất trong một thời gian [3]. Điều này đặt ra nguy cơ về việc làm của nhà báo nếu robot viết báo đi vào hoạt động phổ biến.

Không khó để tưởng tượng rằng các nhà báo con người sẽ được thay thế bằng phần mềm trong tương lai gần. Trên thực tế, quá trình chuyển đổi này đã tồn tại, các biên tập viên đã được thay thế bởi các chương trình chỉnh sửa phần mềm. Câu chuyện sẽ ngày càng được các “nhà báo robot” tạo ra trong tương lai gần. Nhưng

trong tương lai, trọng tâm sẽ tập trung hơn vào sự phong phú của nội dung được tạo ra bởi nỗ lực chung của cả dữ liệu từ báo chí và con người hoàn thiện. Theo tác giả Aljaraizi (Đại học Orebro, Thụy Điển) viết trong công trình “Robot journalism: Threat or an opportunity” [4] xu hướng của các bài báo tự động đang tiến triển nhanh hơn bao giờ hết. Chỉ cần nói với phần mềm chủ đề bạn muốn và “nhà báo robot” sẽ viết nó trong vài giây với ít lỗi hơn. Những tiến bộ trong công việc liên quan đến công nghệ robot và trí tuệ nhân tạo sẽ thay đổi bản chất của công việc. Một số sẽ bị mất, một số sẽ tăng lên, và một số sẽ là những sáng tạo hoàn toàn mới. Phát triển công nghệ luôn hỗ trợ các nhà báo bằng cách làm cho lao động báo chí hiệu quả và rẻ hơn. Tuy nhiên, công nghệ hoá nơi làm việc có thể buộc các nhà báo phải làm việc nhiều hơn trong thời gian ngắn hơn. Tuy nhiên, để đối mặt với những thách thức đạo đức vốn có trong báo chí, có rất nhiều lý do khiến robot viết báo không thể thay thế hoàn toàn các nhà báo. Hơn thế nữa, robot không thể tạo ra bầu không khí cần thiết để truyền cảm hứng cho phản ứng cảm xúc của người đọc, chẳng hạn như tiếng cười, hoặc chất xúc tác một hành động nào đó. Robot cũng không thể tự tạo ra được, ví dụ như robot không thể ra ngoài và phỏng vấn người khác.

* Tự động tương tác với độc giả

Tính tương tác làm cho các loại hình báo chí đến gần hơn với độc giả. Một trong những chức năng chính của báo chí chính là chức năng thông tin đến độc giả. Qua quá trình tìm hiểu, tác giả được biết có hai hình thức tương tác với độc giả đang được hướng đến là tối ưu giao diện với độc giả và tự động tương tác qua chatbot. Thứ nhất là ứng dụng đang được triển khai, được gọi là “cá thể hoá giao diện theo thị hiếu độc giả”. Đây là cá thể hoá theo từng độc giả, không phải một nhóm độc giả theo lứa tuổi như trước đây. Điều này có nghĩa rằng, các toà soạn hướng đến xây dựng giao diện riêng đối với từng người đọc của mình thông qua việc theo dõi lượng tin bài, chủ đề bài báo mà độc giả thường xuyên click đọc để đưa ra giao diện phù hợp với từng người, đẩy các tin mà độc giả thường xuyên theo dõi nhiều hơn lên giao diện. Đối với các toà soạn báo, các thuật toán này sẽ điều hướng người đọc đến những nội dung họ quan tâm [4].

Thứ hai là chatbot để tương tác với độc giả. Một số tạp chí tại Mỹ đã ứng dụng phần mềm Qakebot để thu thập dữ liệu từ Trung tâm khảo sát địa chất Mỹ - đã áp dụng tốt tính năng vượt trội của hình thức viết bài này [5]. Khi có một trận động đất xảy ra, sử dụng form bài viết có sẵn trong máy và nhập vào các dữ liệu đo được chỉ với vài thao tác đơn giản, một bản tin nóng hổi về trận

động đất đã sẵn sàng trên trang nhất của tờ báo sau vài giây lên ý tưởng. Trong lúc đó, phóng viên có thể tìm những chi tiết có giá trị như thiệt hại về người và của trong trận động đất, cũng như mô tả công tác cứu hộ, bày tỏ cảm xúc, sự thương cảm, thấu hiểu để làm bài viết thêm sinh động.

Như vậy, tối ưu hoá giao diện phù hợp với độc giả hay chatbot là những ứng dụng của AI mà các toà soạn hướng đến để phát triển và nâng cao hơn nữa sự tương tác giữa độc giả và toà soạn. Làm cho toà soạn tiếp cận gần hơn với công chúng của mình, từ đó không chỉ đưa ra được thông tin nhanh nhạy mà rất có lợi thế cạnh tranh cho các toà soạn báo trong kỷ nguyên số. Tuy nhiên, để áp dụng được những ứng dụng này, các toà soạn cần có lượng nhân lực về kỹ thuật có chuyên môn và đầu tư nhiều để xây dựng hạ tầng kỹ thuật phần mềm cũng như hệ thống dữ liệu để AI hoạt động được hiệu quả.

** Lọc và duyệt bình luận*

Đối với báo chí truyền thông, một số tờ báo lớn trên thế giới đã sử dụng trí tuệ nhân tạo để giảm thiểu khối lượng công việc cho phóng viên, biên tập viên của toà soạn mà vẫn tăng số lượng độc giả tương tác. Một trong số đó là hình thức duyệt bình luận tự động. Bất cứ một toà soạn báo nào cũng đều mong muốn có lượng tương tác của độc giả lớn hơn. Cùng với sự phát triển của AI, một số toà soạn báo trên thế giới đã sử dụng AI với mục đích tăng tối đa lượng bình luận được đăng tải phía dưới bài báo nhưng vẫn đảm bảo về mặt nội dung. Tuy vậy, AI không hoàn toàn thay thế con người ở khâu kiểm duyệt bình luận này, AI cho phép người kiểm duyệt biết được nội dung của bình luận, chỉ ra những nội dung thù hận, quấy rối hoặc bất cứ điều gì được xác định là độc hại. Việc của các kiểm duyệt là xuất bản hay bỏ qua những bình luận đó.

3.3. Vai trò của AI trong hoạt động báo chí

Thực tế cho thấy AI bám rễ khá sâu trong đời sống con người. Đối với báo chí, AI đang đóng vai trò quan trọng trong hoạt động sản xuất tác phẩm báo chí. Một số hãng thông tấn lớn trên thế giới như AP, AFP, Reuters... đều đang áp dụng AI với các hoạt động của toà soạn, đặc biệt là việc nâng cao chất lượng sản phẩm báo chí.

** Giúp toà soạn và nhà báo có thêm thời gian để thực hiện những công việc phức tạp, đòi hỏi kỹ năng sâu hơn (giải phóng thời gian của nhà báo).*

Trước hết, AI hỗ trợ lọc và thẩm định thông tin tự động. Trên thế giới mỗi giây trôi qua đều có vô vàn sự kiện xảy ra nhưng không phải sự kiện nào cũng trở thành điều mà báo chí sẽ thông tin đến độc giả. Do vậy, báo chí cần có đội ngũ nhà báo con người lọc thông tin

mang tính thời sự, có giá trị, đồng thời thẩm định được độ chính xác, tính hấp dẫn của thông tin, và AI đang hỗ trợ báo chí rất tốt trong công việc lọc và thẩm định thông tin này bằng cách xác định những thông tin nổi bật cần được thẩm định để có thể sáng tạo các tác phẩm báo chí. Bên cạnh đó, AI giúp thực hiện tác phẩm báo chí nhanh chóng. Yếu tố thời sự trong một tác phẩm báo chí là một trong những yếu tố hàng đầu. Khi có vấn đề xảy ra, toà soạn A có tác phẩm báo chí để thông tin tới độc giả nhanh hơn sẽ chiếm ưu thế hơn bất kỳ toà soạn chậm chân nào khác. AI có thể bắt đầu bằng việc viết hoặc tổng hợp thông tin, rồi tiến tới xử lý, biên tập và cuối cùng là phát thanh. Và một khi nắm chắc cơ chế sáng tạo, AI có thể nhanh chóng được ứng dụng vào quá trình sáng tạo khác.

** Tăng khối lượng bài viết và mở rộng phạm vi tin tức đến độc giả*

Một vấn đề xảy ra mà một toà soạn sản xuất được nhiều tác phẩm báo chí với nhiều góc nhìn đa dạng khác nhau thì sẽ thu hút được lượng độc giả lớn hơn so với toà soạn chỉ đưa ra được một vài góc nhìn với cùng vấn đề. Về việc AI giúp tăng khối lượng bài viết, theo khảo sát của báo VietnamPlus (Vietnam+), trước khi bắt tay với công ty chuyên về AI là Automated Insights, đội ngũ 65 phóng viên kinh tế của AP chỉ có thể viết khoảng 6% báo cáo hoạt động cho 5300 công ty Mỹ niêm yết trên sàn chứng khoán. Hai năm sau, hệ thống AI của AP có khả năng tạo ra 3700 bài viết/quý, tức là gần đến 10 lần [4].

Ngoài việc tăng khối lượng bài viết, AI còn giúp mở rộng phạm vi tin tức đến độc giả bằng cách tối ưu hoá thanh công cụ tìm kiếm trên Google, các thuật toán nhằm chọn lọc hình ảnh, video theo đúng mô tả của người dùng, và việc các nhà sản xuất điện thoại thông minh smartphone đã kết hợp tích hợp AI vào sản phẩm tạo ra chiếc “AI Smarterphone” giúp người dùng trải nghiệm AI ngay trên chiếc điện thoại di động nhỏ gọn, tiện lợi, từ đó các hãng thông tấn báo chí bắt đầu phát triển các ứng dụng /phần mềm hỗ trợ trên các thiết bị di động để người dùng có thể nhận được thông báo tin tức mới hay có thể đọc tin tức thoải mái dù ở bất cứ đâu.

Ngoài ra, AI cũng sẽ giúp các toà soạn tiết kiệm chi phí. Báo chí AI rẻ hơn do khối lượng nội dung được sản xuất ra với tốc độ gấp nhiều lần, chi phí nhân công do đó cũng sẽ giảm bớt.

** Giúp toà soạn kết nối hiệu quả với độc giả*

Trong mối quan hệ giữa độc giả và toà soạn, độc giả đóng vai trò như là người quyết định sự tồn tại và đường hướng phát triển của toà soạn. Việc kết nối có hiệu quả với độc giả là một trong những mục tiêu hàng đầu của

mỗi toà soạn. Nhìn chung, cách kết nối giữa độc giả và toà soạn ngày càng tiến bộ, đạt được hiệu quả trong việc truyền tải nội dung. Tuy nhiên, cách trò chuyện với độc giả không những đạt được hiệu quả ở mặt nội dung mà còn phải sử dụng phương thức mới mẻ, độc đáo.

Theo trang tin tức Quazt, bắt được xu hướng có nhiều người hâm mộ chương trình Stranger Things của Netflix, họ đã cho ra mắt một chatbot trên Facebook Messenger cho phép người hâm mộ của chương trình này khám phá ra loạt truyện, cập nhật tin tức mới. Messenger bot có tên là El được tạo mẫu bằng cách sử dụng kết hợp các câu hỏi được xác định trước và xử lý ngôn ngữ tự nhiên cho phép nhập văn bản miễn phí. Đội ngũ chiến lược đã xây dựng bot trong chưa đầy một tuần [5].

3.4. Một số dự báo về sự xâm nhập và phát triển xu hướng sử dụng AI trong hoạt động báo chí ở Việt Nam
 Các công ty AI hàng đầu cùng với các công ty khoa học dữ liệu đã nghiên cứu phát triển thuật toán để xác định cách phân tích có thể được thực hiện trên dữ liệu được cung cấp để lấy được tin tức. Những bài báo này của robot tự động chủ yếu tập trung vào các kết quả đầu ra có thể đọc được dựa trên số liệu thống kê và dữ liệu đầu vào dựa trên dữ liệu từ báo cáo tài chính, thể thao và thời tiết.

Chatbot được coi là ứng dụng khá phổ biến đối với nhiều tờ báo lớn trên thế giới. Và không nằm ngoài xu hướng đó, báo chí Việt Nam cũng sẽ hướng đến việc xây dựng các chatbot - trả lời tự động thông qua hệ thống chat tùy biến riêng để thích nghi với nội dung báo chí. Theo dự báo của một chuyên gia trong lĩnh vực báo chí tại Việt Nam thì để tối ưu hoá giao diện của chatbot phù hợp với thị hiếu độc giả thì phải mất một thời gian nữa. Việc phát triển hạ tầng kỹ thuật phần mềm và xây dựng dữ liệu là điều đáng chú ý nếu muốn ứng dụng AI tại Việt Nam, đặc biệt là trong lĩnh vực báo chí truyền thông. AI có thể được ứng dụng trong nền công nghiệp báo chí nhưng để việc này trở nên phổ biến sẽ còn mất một quá trình dài do các yếu tố liên quan đến tư duy, kinh phí, hạ tầng kỹ thuật cũng như cơ sở dữ liệu của các toà soạn tại Việt Nam.

4. Kết luận và đề xuất: một số khuyến nghị sử dụng AI trong hoạt động báo chí hiện nay.

Trong thời đại Cách mạng công nghiệp 4.0, rõ ràng AI đang từng bước đóng vai trò quan trọng trong đời sống con người. Đã có rất nhiều phát minh trên thế giới được công bố để chứng minh tầm quan trọng của AI trong xã hội hiện đại, tất nhiên báo chí không nằm ngoài những lĩnh vực đó với nhiều ứng dụng được nghiên cứu và chứng minh. Tại Việt Nam, việc AI chưa được áp dụng

rộng rãi trong hoạt động báo chí có nhiều nguyên nhân chủ quan và khách quan, trong đó quan trọng nhất là việc cơ sở dữ liệu còn chưa đầy đủ và các toà soạn chưa thực sự quan tâm đến vấn đề này. Khi AI trở thành xu thế, nó lại đặt ra cho Việt Nam nhiều câu hỏi cần phải giải quyết trước khi quyết định bắt nhịp cùng thế giới. Nếu nền báo chí của chúng ta chỉ chạy theo xu hướng của thế giới, vô hình chung điều đó sẽ tạo nên những bất cập. Nếu các toà soạn chỉ phục vụ những thứ xã hội quan tâm, sẽ không tránh khỏi việc bỏ qua những vấn đề mang tính chất thông tin và kiến thức mà một nhà báo cần phải viết để phổ biến tới công chúng, trong đó đặc biệt là những câu chuyện mang tính chất phóng sự, điều tra. Bản thân AI không thể thực hiện những thể loại đó khi nó đòi hỏi một sự dần thân, trải nghiệm ở thực tế để chuyển tải thành câu chữ. Tất nhiên điều đó không có nghĩa nền báo chí Việt Nam cứ mãi giậm chân tại chỗ hay bảo thủ không chịu thay đổi để hội nhập với thế giới. Chúng ta hoàn toàn có thể sử dụng AI vào hoạt động báo chí, song đây mới chỉ là những bước đầu và AI không phải câu chuyện một sớm một chiều.

Ngoài ra, muốn ứng dụng được AI trong hoạt động báo chí cần phải xây dựng cơ sở dữ liệu đủ lớn. Báo chí là một lĩnh vực sáng tạo dựa trên các thông tin mang tính chất sự thật, còn AI lấy những sự thật ấy làm chất liệu để tạo ra các tác phẩm của riêng mình. Điều này đòi hỏi Việt Nam phải có một cơ sở dữ liệu chuẩn xác với số lượng lớn để làm tiền đề cho AI phát triển. Xây dựng và hoàn thiện cơ sở dữ liệu là giải pháp nhưng đồng thời cũng là mục tiêu nếu Việt Nam muốn ứng dụng AI vào hoạt động báo chí trong tương lai. Đây cũng không phải vấn đề có thể giải quyết một sớm một chiều mà cần sự phối hợp của nhiều cơ quan cùng phương pháp hợp lý để có thể tiết kiệm tối đa nhân lực và thời gian nhưng vẫn đảm bảo đạt kết quả tốt.

Để có thể bắt đầu quá trình ứng dụng AI trong báo chí, đồng thời đảm bảo cho nó hoạt động ổn định và hiệu quả, mỗi toà soạn cần lập ra một phòng nghiên cứu riêng chuyên phụ trách về AI. Không chỉ là bộ phận kỹ thuật đơn thuần, chuyên xử lý những vấn đề liên quan đến hệ thống, phòng nghiên cứu AI còn có nhiệm vụ cập nhật những xu hướng trên thế giới, tìm hiểu và đề xuất phương án triển khai ở Việt Nam trong trường hợp khả thi. Phòng nghiên cứu này đồng thời cũng phải kết hợp xây dựng cơ sở dữ liệu cho AI và đảm bảo hệ thống hoạt động tốt. Bên cạnh đó, sự hợp tác quốc tế là không thể thiếu nếu toà soạn muốn áp dụng AI trong hoạt động của mình. Bằng cách này, Việt Nam tuy vẫn phải bỏ ra một khoản kinh phí đáng kể để nghiên cứu và phát triển AI, song sẽ nhận được sự hỗ trợ nhất định, và quan

trọng hơn là sẽ tránh đi vào “vết xe đổ” của những người đi trước, sẽ giúp các toà soạn đi đúng đường và nhanh hơn so với tự lực nghiên cứu. Tuy nhiên, không phải vì thế mà Việt Nam hoàn toàn phụ thuộc vào đối tác nước ngoài. Tuy hợp tác song Việt Nam phải tự nghiên cứu để phát triển một phiên bản cho riêng mình với cơ sở dữ liệu của riêng mình. Việc hợp tác với các đơn vị lớn ở nước ngoài đơn giản là trao đổi về cách thức hay những nền tảng cơ bản. Nếu không tự lực phát triển, việc ứng dụng AI vẫn sẽ dậm chân tại chỗ ở điểm khởi đầu.

Tất nhiên, trên đây chỉ là những giải pháp mang tính chất dự đoán. Để có thể ứng dụng vào thực tế còn cần nhiều thời gian và tiền bạc, công sức, con người,... mà

không phải ai cũng sẵn sàng hy sinh để theo đuổi nó. Câu chuyện về ứng dụng AI trong hoạt động báo chí rõ ràng không phải một sớm một chiều mà mang lại kết quả. Nó cần sự chuẩn bị kỹ càng, một quãng thời gian dài để xây dựng nền tảng trước khi bắt tay vào công việc nghiên cứu. Nền tảng có vững, quá trình phát triển mới hạn chế tối đa sự cố, trục trặc và trở nên trơn tru hơn.

Lời cảm ơn

Nghiên cứu này được tài trợ bởi Trường Đại học Nguyễn Tất Thành trong khuôn khổ đề tài mang mã số 3114 về “Chuyển đổi số trong lĩnh vực báo chí truyền thông và những yêu cầu đặt ra đối với công tác đào tạo nhân lực báo chí truyền thông ở Việt Nam hiện nay”.

Tài liệu tham khảo

1. Noam Lemelshtrich Latar (2019). *Robot Journalism: Can Human Journalism Survive?* World Scientific Publishing Co Pte Ltd, New York, Chapter 6.4.
2. Mai Nghiêm, Trọng Sang (2023) Trí tuệ nhân tạo sẽ thay đổi toàn diện ngành báo chí truyền thông? *Tạp chí Lý luận chính trị và truyền thông*, <https://lyluanchinhtrivatruyenthong.vn/tri-tue-nhan-cao-se-thay-doi-toan-dien-nganh-bao-chi-truyen-thong-p27407.html>
3. Thanh Tuấn (05.07.2018). Trí tuệ nhân tạo trong kỷ nguyên báo chí 4.0. *Báo tin tức*. <https://baotintuc.vn/the-gioi/tri-tue-nhan-cao-trong-ky-nguyen-bao-chi-40-20180704172239083.htm>
4. Rich McCormick (2016). *Bài viết của AP's “Các nhà báo robot đang viết về Giải bóng chày Minor”* (AP's “Robot journalists’ are writing about Minor League Baseball now”). The Verge <https://www.theverge.com/2016/7/4/12092768/ap-robot-journalists-automated-insights-minor-league-baseball>
5. Corinna Underwood (2018). Báo chí tự động - Ứng dụng AI tại New York Times, Reuters và các hãng truyền thông lớn khác (Automated Journalism – AI Applications at New York Times, Reuters, and other media giants.) *Tech Emergence* <https://emerj.com/automated-journalism-applications/>
6. Nicholas Diakopoulos (2014). Giải phẫu của một nhà báo robot (The Anatomy of a Robot journalist). *Tow Center for Digital Journalism*. <https://towcenter.org/the-anatomy-of-a-robot-journalist/>
7. Nguyễn Thị Trường Giang (chủ biên) (2017). *Báo chí và truyền thông đa phương tiện*. Nhà xuất bản Đại học Quốc gia Hà Nội, tr.164.
8. Hồng Hạnh (2016). Báo chí hiện đại: Khi robot viết tin... *Báo Tin tức*. <https://baotintuc.vn/chuyen-la-the-gioi/bao-chi-hien-dai-khi-robot-viet-tin-20160215200427858.htm>
9. VietnamPlus. Trí tuệ nhân tạo và báo chí: Bắt kịp dòng chảy hay bị gạt ra bên lề? http://special.vietnamplus.vn/ai_journalism
10. Rebecca Levy (10/11/2017). Tangent builds Stranger Things chatbot based on El. *The Drum.com* <https://www.thedrum.com/news/2017/11/10/tangent-builds-stranger-things-chatbot-based-el>

The AI application trends among journalists

Dr. Vu Thi Viet Nga

Faculty of Create Communication, Nguyen Tat Thanh University

Email: vtvnga@ntt.edu.vn

Abstract In the field of journalism, the rise of AI technology is rapidly affecting news gathering and content production. The benefits of applying AI to journalism are undeniable. In addition to studying the trend of applying AI to the news production process, many other issues need thorough answers, such as: do reporters rely on AI or not? Applying new technology for development is a necessary direction, but it is also necessary to pay attention to the pros and cons to apply it appropriately. In Viet Nam where is this trend going, what will its future development be, and will it cause ethical problems for journalists? All these issues will be mentioned in the discussion.

Keywords Journalism; Media; Artificial Intelligence; AI; Technology Trends

